

Št. 52, letnik 2012
(25.12.2012)

- Uvodnik
- Prva stran
- Naš komentar
- Aktualno
- Cerkev doma
- Cerkev po svetu
- Naš pogovor
- Duhovnost
- Mladi val
- Vera in kultura
- Kristjani v javnosti
- Za življenje
- Za telo in dušo
- Credo
- Molitev tedna
- Razvedrilo
- Odmevi, predlogi
- Slovenski čas

Arhiv člankov

1. Greg Watts, John Pridmore: Izpoved londonskega gangsterja
2. Marko Ivan Rupnik: Umetnost življenja
3. Franc Trunkelj, Metod Benedik: Mati mnogih cerkva : župnije ljubljanske nadškofije v sliki in besedi
4. S. Nikolina Rop: Recepti sestre Nikoline
5. Joseph Ratzinger: Jezus iz Nazareta III.
6. Franci Petrič: Slovenske božje poti

Umetnost raste iz krize

25.12.2012

»Moj atelje je kot Picassov! Pravijo, da je ta veliki slikar imel strašen nered in tako je tudi pri meni,« je nekako opravičujoče dejal v telefonskem pogovoru, ko sva se dogovarjala za kraj srečanja. »A je najbolje, da se dobiva tu, med barvami bo navdih tudi za besede.« Ob vstopu v prostor človek osupne: na mizah, pultih, stolah, policah in poličkah, vsepovsod barve, čopiči in palete, slikarska stojala in stene pa od vrha do tal in še po tleh polne slik, risb, študij, delovnih osnutkov in miniaturnih sličic.

Kranjčan po rodu, letnik 1956, ustvarja v drugem nadstropju hiše na Slovenski 12 v Ljubljani, v stanovanju, kjer je nekoč živela njegova stara mama. Po diplomski na likovni akademiji v Ljubljani je leta 1979, v času podiplomskega študija na slikarski specialki, ki jo je končal pri prof. Janezu Berniku, pripravil svojo prvo razstavo, in to v prostorih Teološke fakultete. Povabili so ga bogoslovci Cirijskega društva – z njimi se je spoznal, ko je ob študiju na slikarski specialki eno šolsko leto na teološki fakulteti obiskoval redna predavanja iz filozofije pri dr. Antonu Stresu in predavanja iz biblične teologije pri dr. Jožetu Krašovcu –, da za Prešernov dan postavi razstavo svojih del na hodniku novega dela fakultete.

Od takrat je Matej Metlikovič ves čas navzoč v slovenskem prostoru in tudi širše. Slika na platno, les in papir, ilustrira in likovno opremlja knjige, dela načrte za antependije in vezena liturgična oblačila. Z barvnimi okni je opremil več sakralnih prostorov, srečamo ga v cerkvah Sedlo nad Sodražico, v Litiji, v kapeli gimnazije Želmlje in kapeli doma dr. Janka Benedika v Radovljici, več cerkva je opremil tudi v Nemčiji in eno na Hrvaškem. Iz zadnjih let je najbolj poznana kompozicija vitrajev s tematiko Visoke pesmi v kapeli Zavoda Antona Martina Slomška v Mariboru, po njegovih načrtih pa so izdelani tudi antependiji oziroma paramenti za zunanji oltar, ambon in tabernakelj na Brezjah. Že 33 let redno razstavlja – samo letos je svoja dela razstavil na dveh razstavah v Ljubljani, Škofji Loki in Bovcu, na praznik Brezmadežne pa so v sklopu adventnih prireditev njegovo razstavo odprli še v prostorih proštije na Blejskem otoku.

Gospod Metlikovič, imate poleg ustvarjalnega nerada še kaj skupnega s Picassom?

Nekaj že, bi rekel. Ne bi se sicer želel primerjati z njim po stopnji slave ali po pomenu njegovega opusa, mi je pa zelo blizu njegova likovnost in svobodnost izraza. Kakšne podobe sanj in hkrati resničnosti nam je ustvaril! Si lahko sploh predstavljamo likovno oziroma vizualno govorico našega časa brez njegovih podob? Je klasik umetnosti 20. stoletja.

Je res, da ste v sorodu z impresionistom Ivanom Groharjem?

Po maminem družinskem deblu, Grohar je bil stric moje stare mame. Kar nekaj nas je v ožjem in širšem sorodstvu, ki smo poklicni likovni ustvarjalci. Groharjev duh je zaznamoval mojo družino, v kateri je bila slikarska umetnost izjemno cenjena.

Se človek za slikarski poklic odloči ali je vanj »poklican«?

Moja pot v slikarstvo je bila naravna. Imam fotografijo, naredil jo je oče in prikazuje kako sedim na blazini, z nogami pod pručko in s svinčnikom v roki, pred sabo pa imam risalni papir in nanj zavzeto nekaj rišem. Kolikor mi spomin sega nazaj, me je oče navduševal za svet umetnosti. Kot otrok sem poznal po imenih in stilih ilustratorje otroških in mladinskih knjig, požiral sem pravljice, stripe, prebiral Vinetouja ... Ko sem prišel na kranjsko gimnazijo, me je počasi veselje do risanja stripov minilo, tudi za to, ker me je prevzela bolj »resna« umetnost. Še vedno se živo spominjam profesorice Mariji Žagar, ki nam je pri urah slovenskega jezika in literature odpirala obzorja sveta umetnosti, kulture in filozofije, vsaj jaz sem z odprtimi očmi in ušesi sledil njenim predavanjem. Vsa umetnostna obdobja, od klasične naprej, nam je razlagala z velikim žarom.

V gimnazijskih letih ste se družili s snovalci glasila Kaj.

Zaradi bolj modernistične usmerjenosti glasilo ni bilo najbolje sprejeto med širšo populacijo gimnazijcev in ker pri svojem ustvarjanju nismo sledili takrat veljavni socialistični družbeni normi, je s strani političnih oblasti prišel pritisk, da se uredništvo razpusti in postavi novo ... Naš Kaj je bilo prvo tako glasilo na kranjski gimnaziji po ukinjenju Plamenici, ki so jo v šestdesetih urejali bodoči OHO-jevci, Marko Pogačnik in Iztok Geister Plamen, vzniknilo je po osmih letih kulturnega mrtvila in nam se je zdelo, da smo na svoj način nadaljevalci te tradicije.

To je bilo obdobje Beatlov in »Flower Power« kulture ...

Duh šestdesetih je res še odzvanjal, vse od Beatlov do protestnega gibanja s konca šestdesetih, pa Woodstocka in hipijevske alternative. Ko sem bil v prvem letniku gimnazije, sem na radiu prvič slišal glasbo Pink Floydov, to je bilo še njihovo zgodnje, avantgardno in psihadelično obdobje – nenavadna drugačnost, intenziteta in skrivnostnost njihove glasbe me je povsem prevzela in osvojila. Danes bi lahko rekel, da

- [Moje nastavitve](#)
- [Odjava](#) (sgrcman)
- [Poglej v košarico](#)
- [Poglej v seznam želja](#)
- ➔ [Splošni pogoji nakupa](#)
- ➔ [Pomoč pri nakupu](#)

Vsak teden prejmete napovednik nove številke tednika Družina, povzetek bloga Družine, cerkveni koledarček in še veliko več!

 [RSS](#)
 [Facebook](#)

- [06.01.: Babno Polje](#)
- [06.01.: Koncert Slovenskega okteta v ljubljanski stolnici](#)
- [06.01.: Petrovče](#)
- [06.01.: Zasavska Sveta gora](#)
- [07.01.: Športno-duhovno-družabni dnevi za mlade](#)
- [07.01.: Naredi nekaj zase](#)
- [09.01.: Šola za vrednote in življenje](#)
- [10.01.: Delavnice molitve in življenja](#)
- [10.01.: Odprtje prodajne razstave Umetniki za Karitas](#)
- [12.01.: Koledniška srečanja](#)
- [18.01.: Grozdetovi izobraževalni večeri](#)
- [20.01.: Muzikal o Materi Tereziji](#)
- [27.01.: Informativno srečanje POTA](#)
- [31.01.: Programi v Ignacijevem domu duhovnosti v Ljubljani](#)
- [11.04.: Mednarodni razpis za Marijafest](#)

7. Fabrice Hadjadj:
Vera demonov ali preseženi ateizem
8. Brian J. Gail: Brez matere
9. Katekizem katoliške Cerkve
10. Alessandro D'Avenia: Stvari, ki jih nihče ne ve

je šlo za razodetje transcendenčnega, »duhovnega v umetnosti«, kot je to poimenoval Vasilij Kandinsky. Morda sem takrat prvič začutil, da bi tudi jaz rad postal in ustvarjal kot umetnik. Psihadelična avantgardna glasba me je navdušila, z vstopom v svet glasbe pa me je zapustilo veselje do realizma v risbi in slikanju. Pred tem so me navdihovali romani, zgodbe, risal sem stripe, ob srečanju s to glasbo pa me je zagrabila neka nedoumljiva sila, bil je kot veter Duha, ki je živ in močan in veje kjer hoče, a ne več od kod prihaja in kam gre ...

Kako ste prišli do plošč Pink Floydov?

(*nasmeh*) Privarčevani denar od svoje žepnine, jugoslovanske dinarje, sem skupaj s spiskom naslovov plošč, vstavil v kuverto, in poslal v Anglijo na založbo. Kakšno doživetje je bilo, ko mi je poštar po kakšnih treh tednih dostavil paket plošč! To je bilo leta 1971, spomnim se, kot bi bilo včeraj. Glasba t. i. progresivnega rocka me je odpejla v nek čaroben, arhetipski, barvni, valovit, nepoznan, a hkrati tako moj svet. Naj ob tem omenim tudi večinoma vrhunski dizajn ovitkov teh nekdanjih »longplejk«, ki so bile dosti večjega formata kot današnje zgoščenke: to so bila tudi moja prva srečanja s sodobno umetniško fotografijo, umetniško ilustracijo in oblikovanjem ... Zdi se mi zanimiv fenomen, ki je z vso intenzivnostjo nastopil prav v času moje generacije in imel ter še vedno ima izjemen vpliv na splošno kulturo.

Pravite, da so močan likovno duhovni vtis na vas naredili tudi Kregarjevi vitraji v kranjski župnijski cerkvi.

To je bilo še eno moje zgodnje srečanje s svetom umetnosti in duhovnosti: v gimnazijskih letih sem šel večkrat v kranjsko župnijsko cerkev občudovat Kregarjeva okna. Prav zaradi njih in zaradi čudovite gotske cerkve so se mi tudi obredi tam zdeli bolj poduhovljeni in poglobljeni. Pri Kregarju vse valovi, utripa v ritmih, barvah, vertikalah - ena sama mistika in skrivnost. Takrat se je v meni prvič prebudila močna želja, da bi tudi jaz mogel kdaj ustvarjati vitraje. Ob tem sem občudoval Kregarja tudi v njegovem »necerkvenem« opusu, mislim, da je tudi edini slovenski »historični« slikar tistega časa. Na svoja platna je ujel duh šestdesetih let, vključeval je podobe in oblike tega časa, pop artistične elemente, psihadelična barvna valovanja, naslikal je hipijeve sanje, upodobil vrenje znamenite študentske revolucije, razmišljal je o Antigonu Drugi slovenski slikarji so bili zazrti bolj v svoj intimni, notranji, lirični ali mitični svet, Kregar pa nam da občutiti in uzreti tudi konkretni zgodovinski trenutek.

Kregar je bil duhovnik, oral je ledino v abstraktnem slikarstvu, ki je bilo zanj v komunističnih časih sinonim za prostost, odprtost, sproščenost. Kakšen prostor abstrakcija odpira vam?

Prostor emotivnega, notranjega sveta, podobno kot je to pri glasbi, gre za prostor prvinskih doživetij ... Smisel abstraktni umetnosti je, da nas od zunanjega, površinskega vodi k bistvenemu, v svet notranjega, osebnega. Ob dobri glasbi se predajaš predvsem zvokom, harmonijam in melodijam, ne razmišljaš vedno, kaj besedilo pomeni. Besedila pri vokalno instrumentalni glasbi seveda imajo svoj pomen, a bistvo glasbe je le v umetnosti oblikovanega zvoka. Bistvo slikarstva pa je v umetnosti komponiranju likovnega prostora iz barv, linij in oblik, sredi katerih pa se lahko kažejo tudi figurativni elementi ali prizori. Niso pa nujni ...

Hočete reči, da je umetnost v osnovi abstraktna?

Ali ni na primer tudi poslikani strop ljubljanske stolnice na prvi pogled abstrakten? Vse valovi, se lesketa, se giblje, kot en sam ples svetlobe, barv in senc. Šele ko dobro pogledaš, vidiš sredi tega valovanja naslikane mnoge figure. Realistična umetnost kot upodabljanje vidnega sveta je bila v devetnajstem stoletju močno povezana z literaturo, velikimi romani in literati kot so Balzac, Zola. Abstraktna umetnost 20. stoletja pa se je navdihovala predvsem v glasbi. Generacija modernistov se je pred natanko sto leti obrnila v smer nasprotno od predhodnega realizma, ki mu je Kandinsky očital materializem in je bil takrat predvsem rutina obrtniško sicer večjih slikarjev, a pozunanjen in notranje prazen. Kandinsky je viden pravi izvor umetniškega v duhovnem počelu, v notranji nuji po ustvarjanju, pravega umetnika pa je primerjal s svetopisemskim likom preroka, celo odrešenika, ki ustvarja iz navdiha pristne notranje vizije in daje človeštvu svojo umetnost kot »duhovni kruh«, večkrat tudi za ceno hudih osebnih naporov in nerazumevanja okolja.

Pa je subjektivizem sodobne umetnosti združljiv s sakralno umetnostjo?

Bogoslužje je občestveno.

Prava občestvenost ni »kolektivizem ovc v staji«, ampak ustvarjalno sodelovanje in druženje. Zato govorimo o družini kot temeljnem občestvu. V njej vsak član, s svojimi posebnostmi in talenti zori in igra svojo posebno vlogo. Če gre za dobre odnose med člani družine, ni potrebe po subjektivizmu kot narcističnem izpostavljanju lastnega ega. Če pa so odnosi slabi, se pojavijo ekscesne situacije, nasilje, težnja po prevladi enega nad drugim. Ko govorimo o sakralnem prostoru kot prostoru občestvenega, je naloga umetnika, da ustvari prostor, ki bo ljudi nagovoril, in to na pristno oseben način. Kot ne obstaja idealna družina, ne obstaja idealna cerkvena umetnost, ampak samo konkretne, boljše in slabše, a vedno subjektivno zaznamovane rešitve.

Čeprav imamo občutek, da so figure na vaših slikah narejene z enim zamahom, je najbrž za njimi veliko študija ...

Res je. Med naročilom umetnine in končno izvedbo je zelo veliko vmesnih stopenj. Na primer za kompozicijo vitrajev v kapeli mariborskega Zavoda A. M. Slomška mi je naročnik Ivan Štuhec predlagal vizijo »Drevesa življenja« v luči izreka evangelista Janeza »Bog je ljubezen«. Prebral sem prvo encikliko papeža Benedikta XVI, ki jo je posvetil prav tej temi, bral sem Visoko pesem, spet in spet, prebiral misli o njej izpod peres filozofov in teologov, pa krščanskih mistikov, sprotil delal skice, si zapisoval koncepte, sestavljal nize podob in videnj, jih z naročnikom odbiral in prebiral, da sem prišel do osmih velikih vertikalnih kompozicij, pri katerih vsaka odstira poseben pogled

2013

- Gospodovo razglasenje - (1)
- Peter Tomaž - pridigar
- Sveti trije kralji; Gašper, Melhior (Miha), Boltežar

Jesus iz Nazareta III. Joseph Ratzinger

Skriti zaklad - Skrivnosti rožnega venca Berta Golob

na posamične plasti ljubezni vse do osrednjega motiva na vratih tabernaklja: gre za upodobitev poljuba – poljuba med moškim in žensko, med Bogom in Marijo, med božjim in človeškim. Ne morem zgolj slikati, komponirati barv, če ne razvijem tudi celotnega koncepta svoje likovne zgodbe, ki sem jo v tem primeru utemeljil na navdihu svetopisemskega sporočila stare in nove zaveze – in nenazadnje seveda na navdihu svojih življenjskih izkušenj.

Chagall je Sveto pismo imenoval »ikonografski atlas« za umetnika. Ali je naloga umetnika, da neviden svet naredi viden?

Točno to. Slikar in teoretik Paul Klee je zapisal, da naloga umetnika ni, da slika vidni svet, ampak da nevidni svet naredi viden. Nevidni svet pa je vse, kar ni očitno našim petim čutom, ampak se skriva globlje, v naši duši, v naših emocijah, mislih, čutenjih, sanjah, upih, verovanjih ... Vesel sem, če v svojih delih prepoznam upodobljeno to, kar me je najprej vznemirjalo kot navdih, kot nevidno, zgolj močno občuteno in sanjano čutenje ...

Imamo gledalci sodobne abstraktne umetnosti bralne sposobnosti za razumevanje abstraktne umetnosti, dobimo v procesu izobraževanja dovolj znanja?

Po končanem študiju sem deset let poučeval likovno umetnost na srednji šoli in nisem imel problema s poučevanjem o moderni, tudi abstraktni umetnosti. Mladi so bili večinoma zelo odprti za vse novo in neobičajno. A od tega je že dobrih dvajset let. Slišim, da se število ur likovne in umetnostne vzgoje še zmanjšuje, kar je velika škoda. Žalosti me tudi, kako malo se ljudje na splošno zavedajo pomena ustvarjalne umetniške vzgoje in pomena umetnosti v življenju. Ne gre le za estetiko ali strokovna znanja. Pri umetnosti gre predvsem za duhovno hrano, ki pa kot da ne vemo kaj bi z njo. Ne znamo je vključiti v naše vsakdanje življenje.

V kakšnem času živite kot umetnik?

Že dve desetletji živim kot samostojni svobodni ustvarjalec na področju kulture s statusom umetnika. Najbrž ni namen tega pogovora, da tožim, da je denarja v državi za umetnike vedno manj?

Kakšen čas pa je za umetnost?

Živimo v času hiperprodukcije, v času ogromnega števila slogov in med njimi ni enega zveličavnega, vodilnega. Vsak umetnik išče in podaja svojo zgodbo. Če je včasih umetnost opozarjala na velike zgodbe in tudi propagirala določene ideologije, je danes poudarek predvsem na subjektivnem, na osebnih zgodbah, ikonografijah, mitologijah.

Torej vas kot slikarja visokega modernizma razni ekscesi in performansi, včasih tudi žaljive instalacije ne motijo?

Sem zagovornik umetniške svobode – a ne na račun svobode in dostojanstva drugega. Kje je tista meja, pa morda ni vedno lahko določiti. Moti me, kadar se prostor umetnosti izrablja predvsem za neumetniške učinke samopromocije in uničujejoče kritike vsega obstoječega, pri čemer je iz takšnega diskurza izvzet le kritik sam. Prostor umetnosti se včasih zdi kot velik Hyde park, kjer vsak lahko govori kar hoče ... Morda je družba kot sod smodnika in je provokativna umetnost ventil, da se sprosti energija in da soda ne raznese kje drugje? Marko Ivan Rupnik je v enem od intervjujev posrečeno rekel, da vidi sodobno umetnost kot veliko spoved. Gotovo je pri vsem tem tudi nekaj psihoterapevtskega učinka, tako pri ustvarjalcih kot gledalcih. Umetnost je neko zrcalo, seizmograf družbe, ki izgovarja tudi tisto, kar nam ni všeč, je pa prisotno v nas in med nami, kot problematičnost našega časa in prostora, a skrito za našimi navzven lepo urejenimi fasadami.

Včasih so umetniki s svojimi deli kazali na pomanjkljivosti družbe ...

Umetnost vedno odpira nova polja in zorne kote razumevanja in doživljanja življenja, ki ni statično ampak se venomer spreminja in je kot ocean, enkrat miren in drugič vihar. S svojo drugačnostjo od že uveljavljenega in utečenega opozarja na spremenjene situacije in na pomanjkljivosti v družbi in tudi ponuja nove modele razmišljanja in občutenja. Kako to stori, pa je odvisno od posameznih ustvarjalcev, od njihovih karakterjev, sposobnosti, potrebe po tem, kaj želijo in kaj zmorejo sporočiti. Ob bolj liričnih, intimističnih avtorjih imamo tudi družbeno kritične in angažirane ustvarjalce. Zanimiv se mi zdi fenomen, ko ustvarja skupaj več avtorjev, ki so si po značajih in temperamentu različni, a se čudovito dopolnjujejo. Brodsky je rekel, da so se vsa pomembna umetniška gibanja spočela ob posrečenih kombinacijah četverice ustvarjalcev. Fenomen štirih avtorjev najdemo pri evangelistih, Brodsky omenja rusko literarno četverico, štirje so bili naši impresionisti, štirje Beatli, štirje Pink Floyd, OHO-jevci, imamo Pesmi štirih ... Nova umetniška smer se pojavi s štirimi avtorji, od katerih je vsak drugačen.

Ali je torej sodobna umetnost v krizi?

V krizi je celotno človeštvo, tako ali drugače. Če pogledamo človeško zgodovino, so to same vojne in katastrofe. Enako je tudi v Bibliji ... Seveda je tudi umetnost v krizi, vedno. Raste iz krize, iz človeških naporov razrešiti stisko. Umetnost je navajena, da je v krizi. Ker če ni krize, si jo naredi. Umetnost ne ustvarja iz utečenosti, ne nastaja v lagodju, njeno osnovno poslanstvo ni v razkazovanju spretnosti virtuoznosti. Zgodovina umetnosti je kot neprekinjen dokument razreševanja kriznih situacij. V času, ki se nenehno spreminja, se mora ustvarjalec vedno znova odločati. Ko doseže neke cilje, rešitve, mora znati začeti znova, od začetka, poiskati nove poti, nove odgovore na nova vprašanja in probleme, ki mu jih postavlja življenje. Zato je umetnost na nek način vedno v krizi – in v iskanju izhoda iz nje. Kriza je nujen način ustvarjanja. Kriza je nujen način ustvarjanja.

Bo lepota rešila svet, kot je zapisal Dostojevski?

Saj ga že rešuje. In to skozi vso človeško zgodovino. Lepota pristne človeške izkušnje, upodobljene v prečiščeni umetniški formi, je vedno bila in bo odrešujoča. Je kot dihalna odprtina, kakor temu pravi Marko Pogačnik, skozi katero lahko zajamemo svežega zraka. V svetu vsakdanjega časa in prostora, površinske kričavosti in tržne ekonomije smo kot tjujnji, ki sicer plavajo pod vodo, vsake toliko pa moramo odplavati do teh odprtih in skozi njih vdihniti svežega zraka. V primeru umetnosti gre seveda za »duhovni zrak«, za stik z globljimi in bolj subtilnimi plastmi življenja.

»Cerkev vas potrebuje,« je v pismu umetnikom zapisal papež Janez Pavel II. Je prepad med umetnostjo in Cerkvijo samo navidezen?

Večkrat se mi zdi, da je s strani Cerkve vse preveč pritoževanja nad tem prepadom. Mislim, da ni poseben problem v tem, da se umetniki ne bi želeli vključiti v tak ustvarjalni dialog, če bi bili k temu povabljeni. So pa seveda strahovi in predsodki, upravičeni in neupravičeni, na obeh straneh. Večkrat sem že slišal s strani duhovnikov, češ da je moja umetnost preveč moderna in da je ljudje ne bodo razumeli. Zanimivo se mi zdi, kako nihče ne pomisli, da bi bile tehnološke pridobitve sodobne civilizacije preveč moderne za verujoče, vsi uporabljamo avtomobile, računalnike, letala itn., le umetnost, še posebej cerkvena, bi morala biti taka, kot je bila včasih, recimo v idiličnem 19. stoletju. Ali v času znamenitih vzhodnih ikonopiscev. Boli me, ko vidim, koliko bogastva je v krščanskem izročilu in kolikšno bogastvo je prisotno v umetnosti, pa obe polji človeške ustvarjalnosti velikokrat živita drugo mimo drugega. Kot da se ne potrebujeta, kot da sta samozadostna.

Kako se bosta zblížali?

Za vsako zblížanje je potreben spoštljiv, enakopraven, tudi prijateljski dialog med obema stranema, nikakor pa ni plodna pokroviteljska oz. narcistična, vsevedna drža z ene ali druge strani. Če ni zanimanja drug za drugega, ni dialoga, kar ustvarja razdaljo. Naloga umetnosti, tudi sakralne oz. bogoslužne, ni, da ilustrira verske resnice, da moralizira in poučuje. Umetnost se vedno poraja iz pristnega navdiha in iz ljubezni. Prepričan sem, da kolikor krščanstvo širi v prostor ta navdih ljubezni, bo tankočuten ustvarjalec to zaznal in znal vključiti v svoje delo.

Pravite, da kot umetnik ne želite biti del kričavega sveta.

A v ta svet z velikim veseljem prinašam svoje barve, linije in. V zadnjem času ustvarjam serije malih, intimnih slik na lesu, poimenoval sem jih »Ikone ljubezni«, ob tem sem začel na male kose lepenke slikati in risati tudi drobne »zariske sanj«, nekakšne dnevniške zapise oziroma zarise, zariske - miniaturne podobe ljubezni, sanj in spominjanj ... To so teme, ki so v sodobni umetnosti danes zanemarjene. Goji se neka zvzišena, tudi činična distanca do ljubezni, najbrž v strahu pred lastnimi čustvi, ali v strahu, da ne bi zapadli v kič. Mnogi se lotevajo zgolj likovnih zgodb, družbene kritike, odpirajo politične teme. Meni so bližje drobne stvari, krhka lepota medčloveških svetov in sanj. Ko vsi govorijo o moči, slavi in denarju, ekscesih, takšnih ali drugačnih tragedijah, sam govorim o skrivnosti ljubezni, o človeški krhkosti in veličini, tudi bolečini in hrepenenjih ...

Še vedno verjamem, da lahko naredimo v umetnosti in življenju nekaj dobrega in lepega tudi brez kričanja. Samozavestno lahko pokažemo na krhko lepoto ljubezni, ki pa je bistvena. Slavo in denar lahko izgubiš čez noč, ljubezen družine in bližina prijateljstva pa je duhovno bogastvo, ki ne mine.

So zato jaslice v zgodovini največkrat upodobljen motiv umetnikov?

Prizor svete družine v Božični noči je podoba arhetipske človeške izkušnje. Izkušnje miline in skrivnosti, medčloveške bližine in smisla, a tudi stiske. Motivi Božične noči sporočajo o prisotnosti transcendence, hkrati pa nas držijo pri tleh s pripovedjo o krhki lepoti božjega učlovečenja. Prizrčnost otroškega bitja je središčni simbol takšne lepote. Ker sem tudi sam oče dveh hčera, lahko to povem iz čisto osebne izkušnje. Ko sem ustvarjal eno od oken za mariborsko kapelo, gre za božični motiv Marije z detetom, je bila noseča najina starejša hči. Zato to sliko čutim tudi kot nek moj poklon njenemu materinstvu. Pravzaprav vsako moje delo nastaja kot zapis osebnih življenjskih izkušenj. Kot nekakšen likovni dnevnik. Prav zato, ker ustvarjam na osebni način, sem prepričan, da se moje delo dotika tudi drugih oseb in da v njem lahko odkrivajo tudi svoje zgodbe.

Ksenja Hočevar

Avtorji

ICD kliping (z geslom)